

Memòries de guerra i postguerra

Eugeni Perea Simón

Portada del llibre *Sota un cel de cendra. Diaris de guerra i postguerra (1936-1942)*. Joan Torres Magriñà, autopublicació del riudomenc Joan Andreu Torres Sabaté.

El relat personal sobre la guerra civil i la seva època disposa d'una àmplia, rica i diversa bibliografia a Catalunya, en general i al Camp de Tarragona en particular, escrita per gent diversa i gèneres distints – correspondència, diaris, memòries, entrevistes... Sovint es tracta de fonts primàries que permeten acostar-nos al temps d'una manera directa, sense filtres, per alimentar, posteriorment, la construcció històrica. A Riudoms disposem d'una notable nòmina d'autors que parlen sobre els fets, publicades o inèdites, entre d'altres, de Maria Domingo Bages, Maria Rosa Jansà Gavalrà, Jaume Massó Carballido, Antoni Mestre Martorell, Salvador Olivé Nogués, Joan Salvadó Gispert, Josep Sentís Nadal, Lluís Torrell Salvat... En la majoria dels casos es tracta de relats breus, memòries o records viscuts en

els diferents fronts de batalla, al poble o bé en camps de concentració. Tot plegat, esdevé trama informativa sobre allò que s'ha denominat la microhistòria.

Ara, Joan Andreu Torres Sabaté ha tingut el bon encert de publicar els diaris de guerra i postguerra (1936-1942) del seu pare Joan Torres Magriñà (1920-2011), aplegats amb el títol d'un vers de Josep Carner, *Sota un cel de cendra* (2021). Es tracta d'una crònica dels fets viscuts pel protagonista en un període que va des de l'esclat de la guerra, quan és cridat a files a la quinta del Biberó, fins que fou llicenciat del servei militar, fet *a posteriori*, a les illes Canàries. El text apareix il·lustrat amb fotografies de l'autor, de la família i dels seus escenaris de vida; mapes i plànols sobre els itineraris militars; dibuixos de material bèl·lic i quadres genealògics de les nissagues Torres-Sabaté i Torres-Magriñà.

En el text s'hi troben informacions curioses sobre alguns personatges locals –Evarist Caparó i Salvador Parisi, cançonetistes–, referència a altres soldats desplaçats arreu del territori espanyol i a les relacions familiars de gent de Vandellòs amb Eudald Salvat de ca l'Estel que faciliten l'accés de Torres al comandant Josep Maria Sentís...

És, com hem dit, una crònica de manera que, consegüentment, en el text no apareixen opinions personals, emocions, pors, il·lusions... Tanmateix, no és difícil imaginar-les en notes com les que fan referència a l'afusellament d'un soldat o la caiguda mortal d'un recluta a l'oceà; en el patiment per set i gana o la solidaritat rebuda per part de persones desconegudes... Una obra, en definitiva, que posa contingut i valor a la microhistòria o història familiar. »